

**ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΤΑ ΤΟΥ
ΡΑΤΣΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΜΙΣΑΛΛΟΔΟΞΙΑΣ**

**ΣΥΣΤΑΣΗ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΤΗΣ
ECRI ΑΡΙΘ. 3:**

**Η ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΟΥ ΡΑΤΣΙΣΜΟΥ ΚΑΙ
ΤΗΣ ΜΙΣΑΛΛΟΔΟΞΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΡΟΜΑ/ΤΣΙΓΓΑΝΩΝ**

Στρασβούργο, 6 Μάρτης 1998

Secretariat of ECRI
Directorate General of Human Rights and Legal Affairs
Council of Europe
F - 67075 STRASBOURG Cedex
Tel.: +33 (0) 3 88 41 29 64
Fax: +33 (0) 3 88 41 39 87
E-mail: combat.racism@coe.int

Επισκεφθείτε το web site μας: www.coe.int/ecri

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά του Ρατσισμού και της Μισαλλοδοξίας (ECRI):

Θυμίζοντας τη Διακήρυξη που υιοθετήθηκε από τους Αρχηγούς Κρατών και Κυβερνήσεων των Κρατών μελών του Συμβουλίου της Ευρώπης στη Συνάντηση Κορυφής που έγινε στη Βιέννη στις 8-9 Οκτωβρίου 1993·

Θυμίζοντας ότι το Σχέδιο Δράσης, για την καταπολέμηση του ρατσισμού, της ξενοφοβίας, του αντισημιτισμού και της μισαλλοδοξίας, που αναπτύχθηκε ως τμήμα της Διακήρυξης αυτής, ανάθεσε στην Επιτροπή Υπουργών να ιδρύσει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά του Ρατσισμού και της Μισαλλοδοξίας, στην οποία δόθηκε η εντολή, μεταξύ άλλων, να διατυπώσει συστάσεις γενικής πολιτικής για τα Κράτη μέλη·

Θυμίζοντας επίσης την Τελική Διακήρυξη και το Σχέδιο Δράσης που υιοθετήθηκαν από τους Αρχηγούς Κρατών και Κυβερνήσεων των Κρατών μελών του Συμβουλίου της Ευρώπης στη δεύτερη τους Συνάντηση Κορυφής που έγινε στο Στρασβούργο στις 10-11 Οκτωβρίου 1997·

Τονίζοντας ότι αυτή η Τελική Διακήρυξη επιβεβαιώνει ότι ο στόχος των Κρατών μελών του Συμβουλίου της Ευρώπης είναι να χτίσουν μια πιο ελεύθερη, πιο ανεκτική και δίκαιη Ευρωπαϊκή κοινωνία και ότι ζητά την εντατικοποίηση της μάχης κατά του ρατσισμού, της ξενοφοβίας, του αντισημιτισμού και της μισαλλοδοξίας·

Σημειώνοντας την πρόταση σχετικά με το διορισμό ενός ευρωπαϊκού μεσολαβητή για τους Ρομά/Τσιγγάνους η οποία περιέχεται στη Σύσταση Αριθ. 1203 (1993) της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του συμβουλίου της Ευρώπης·

Λαμβάνοντας υπόψη τα συμπεράσματα του σεμιναρίου “ανθρώπινης διάστασης” των Τσιγγάνων της περιφέρειας του Οργανισμού για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην

Ευρώπη (OSCE) που οργανώθηκε στις 20-23 Σεπτεμβρίου 1994 από τον Οργανισμό αυτό, σε στενό διάλογο με το Συμβούλιο της Ευρώπης και τη συνεχιζόμενη συνεργασία των δύο οργανισμών στην περιοχή αυτή·

Καλωσορίζοντας το διορισμό το 1994, από το Γενικό Γραμματέα, ενός Συντονιστή των δραστηριοτήτων του Συμβουλίου της Ευρώπης για τους Ρομά/Τσιγγάνους·

Λαμβάνοντας υπόψη την εργασία της Ειδικευμένης Ομάδας για τους Ρομά/Τσιγγάνους (MG-S-ROM)·

Θυμίζοντας την Σύσταση Αριθ R (97) 21 της Επιτροπής Υπουργών των Κρατών μελών για τα ΜΜΕ και την παρώθηση ενός κλίματος ανοχής·

Θυμίζοντας τις διατάξεις που περιέχονται στη σύσταση γενικής πολιτικής Αριθ. 1 της ECRI, η οποία επιζητούσε να βοηθήσει αποτελεσματικά τα Κράτη μέλη στην καταπολέμηση του ρατσισμού, της ξενοφοβίας, του αντισημιτισμού και της μισαλλοδοξίας με την πρόταση χειροπιαστών και συγκεκριμένων μέτρων σ' έναν περιορισμένο αριθμό ιδιαίτερα σχετικών περιοχών·

Βαθιά πεπεισμένη ότι η Ευρώπη είναι μια κοινότητα που μοιράζεται αξίες, περιλαμβανομένης της ίσης αξιοπρέπειας όλων των ανθρωπίνων όντων, και ότι ο σεβασμός για την ίση αξιοπρέπεια είναι το θεμέλιο όλων των δημοκρατικών κοινωνιών·

Θυμίζοντας ότι η κληρονομιά της Ευρωπαϊκής ιστορίας είναι το καθήκον να θυμόμαστε το παρελθόν επαγρυπνώντας και ενεργά αντιτιθέμενοι σε οποιαδήποτε εκδήλωση ρατσισμού, ξενοφοβίας, αντισημιτισμού και μισαλλοδοξίας·

Τιμώντας τη μνήμη όλων των θυμάτων της ρατσιστικής καταδίωξης και εξόντωσης κατά το Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο κι ενθυμούμενη ότι ένας σημαντικός αριθμός Ρομά/Τσιγγάνων

χάθηκε σαν αποτέλεσμα τέτοιας πολιτικής·

Τονίζοντας έτσι ότι το Συμβούλιο της Ευρώπης είναι η ενσάρκωση και ο φύλακας των θεμελιωδών αξιών - ιδιαίτερα της προστασίας και προώθησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων - γύρω από τις οποίες η Ευρώπη ξαναχτίστηκε μετά τον τρόπο του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου·

Θυμίζοντας ότι η καταπολέμηση του ρατσισμού, της ξενοφοβίας, του αντισημιτισμού και της μισαλλοδοξίας αποτελεί ένα αναπόσπαστο μέρος της προστασίας και προώθησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ότι αυτά τα δικαιώματα είναι παγκόσμια και αδιαίρετα, και ότι τα ανθρώπινα όντα, χωρίς καμιά απολύτως διάκριση, δικαιούνται τα δικαιώματα αυτά·

Τονίζοντας ότι η καταπολέμηση του ρατσισμού, της ξενοφοβίας, του αντισημιτισμού και της μισαλλοδοξίας είναι πάνω απ' όλα ζήτημα προστασίας των δικαιωμάτων των ευάλωτων μελών της κοινωνίας·

Πεπεισμένη ότι σε οποιαδήποτε δράση για την καταπολέμηση του ρατσισμού και της διάκρισης, πρέπει να δίνεται έμφαση στο θύμα και στη βελτίωση της κατάστασής του·

Σημειώνοντας ότι οι Ρομά/Τσιγγάνοι υποφέρουν σ' ολόκληρη την Ευρώπη από επίμονες προκαταλήψεις, είναι θύματα ενός ρατσισμού που είναι βαθιά ριζωμένος στην κοινωνία, είναι ο στόχος, μερικές φορές, βίαιων διαδηλώσεων ρατσισμού και μισαλλοδοξίας και ότι τα θεμελιώδη δικαιώματά τους παραβιάζονται ή απειλούνται τακτικά·

Σημειώνοντας επίσης ότι οι επίμονες προκαταλήψεις ενάντια στους Ρομά/Τσιγγάνους οδηγούν σε διακρίσεις εναντίον τους σε πολλούς τομείς της κοινωνικής και οικονομικής ζωής, και ότι τέτοια διάκριση είναι ένας μέγιστος παράγων στη διαδικασία του κοινωνικού αποκλεισμού που επηρεάζει πολλούς Ρομά/Τσιγγάνους·

Πεπεισμένη ότι η προαγωγή της αρχής της ανοχής είναι μια εγγύηση της συντήρησης των ανοιχτών και πλουραλιστικών κοινωνιών που επιτρέπει μια ειρηνική συνύπαρξη·

συνιστά τα εξής στις Κυβερνήσεις των Κρατών μελών:

- να υπογράψουν και να επικυρώσουν τα σχετικά διεθνή συμβατικά κείμενα στον τομέα της καταπολέμησης του ρατσισμού, της ξενοφοβίας, του αντισημιτισμού και της μισαλλοδοξίας, ιδιαίτερα τη Σύμβαση Πλαίσιο για την Προστασία των Εθνικών Μειονοτήτων και τον Ευρωπαϊκό Καταστατικό Χάρτη για Περιφερειακές Γλώσσες ή τις μειονοτικές Γλώσσες·
- να εξασφαλίσουν ότι η ονομασία που χρησιμοποιείται επίσημα για τις διάφορες κοινότητες Ρομά/Τσιγγάνων θα πρέπει να είναι η ονομασία με την οποία επιθυμεί να είναι γνωστή η εν λόγω κοινότητα·
- έχοντας υπόψη τις εκδηλώσεις ρατσισμού και μισαλλοδοξίας των οποίων οι Ρομά/Τσιγγάνοι είναι θύματα, να δώσουν βασική προτεραιότητα στην αποτελεσματική εφαρμογή των διατάξεων που περιέχονται στη σύσταση γενικής πολιτικής Αριθ. 1 της ECRI, η οποία ζητά να ληφθούν τα απαραίτητα μέτρα για να βεβαιωθεί ότι το εθνικό ποινικό, αστικό και διοικητικό δίκαιο ειδικά και συγκεκριμένα αντιδρούν κατά του ρατσισμού, της ξενοφοβίας, του αντισημιτισμού και της μισαλλοδοξίας·
- να εξασφαλίσουν ότι η διάκριση αυτή καθέ αυτή, καθώς και οι πρακτικές διάκρισης, καταπολεμούνται μέσω επαρκούς νομοθεσίας, και να εισαγάγουν στο αστικό δίκαιο συγκεκριμένες προβλέψεις για το σκοπό αυτό, ιδιαίτερα στους

τομείς της απασχόλησης, της στέγασης και της εκπαίδευσης:

- να καταστήσουν παράνομη οποιαδήποτε διάκριση από την πλευρά των δημοσίων αρχών κατά την άσκηση των καθηκόντων τους·
- να εξασφαλίσουν ότι κατάλληλη νομική βοήθεια παρέχεται στους Ρομά/Τσιγγάνους που υπήρξαν θύματα διάκρισης και που επιθυμούν να ξεκινήσουν δικαστικούς αγώνες·
- να λάβουν τα κατάλληλα μέτρα για να εξασφαλίσουν ότι έχει αποδοθεί ταχέως πλήρης δικαιοσύνη σε υποθέσεις που αφορούν την παραβίαση των θεμελιωδών δικαιωμάτων των Ρομά/Τσιγγάνων·
- ιδιαίτερα να εξασφαλίσουν ότι δεν είναι ανεκτή κανένας βαθμός ατιμωρησίας σε σχέση με τα εγκλήματα που γίνονται ενάντια στους Ρομά/Τσιγγάνους και αυτό να γίνει σαφώς γνωστό στο κοινό·
- να ιδρύσουν και να υποστηρίξουν συγκεκριμένα προγράμματα εκμάθησης για τα άτομα που είναι αναμειγμένα σε όλα τα επίπεδα των διαφόρων τμημάτων απονομής δικαιοσύνης, με στόχο να προωθήσουν την πολιτισμική κατανόηση και επίγνωση για τις προκαταλήψεις·
- να ενθαρρύνουν την ανάπτυξη καταλλήλων μεθόδων για διάλογο μεταξύ της αστυνομίας, των τοπικών αρχών και των κοινοτήτων των Ρομά/Τσιγγάνων·
- να ενθαρρύνουν την αύξηση της ενημέρωσης μεταξύ των επαγγελματιών των ΜΜΕ, και στον οπτικοακουστικό τομέα και στον τύπο, για την ιδιαίτερη ευθύνη που έχουν για τη μη μετάδοση προκαταλήψεων όταν ασκούν το επάγγελμά τους, και ειδικότερα την αποφυγή της αναφοράς περιστατικών που αφορούν άτομα που τυχαίνει να είναι μέλη της κοινότητας των Ρομά/Τσιγγάνων, κατά τρόπο που ενοχοποιεί ολόκληρη την κοινότητα των Ρομά/Τσιγγάνων·
- να κάνουν τ' απαραίτητα βήματα για να εξασφαλίσουν ότι οι κανόνες που αφορούν τη νόμιμη και την πραγματική πρόσβαση για ιθαγένεια και το δικαίωμα ασυλίας έχουν καταρτιστεί και ισχύουν ώστε να μην οδηγούν σε συγκεκριμένη διάκριση ενάντια των Ρομά/Τσιγγάνων·
- να εξασφαλίσουν ότι τα θέματα που έχουν σχέση με το "ταξίδι" μέσα σε μια χώρα, και ιδιαίτερα οι κανονισμοί που αφορούν τη διαμονή και τα σχέδια πόλεως, λύνονται με τρόπο που δεν εμποδίζει τον τρόπο ζωής των ατόμων που αφορούν·
- ν' αναπτύξουν θεσμικές ρυθμίσεις που προωθούν τον ενεργό ρόλο και τη συμμετοχή των κοινοτήτων των Ρομά/Τσιγγάνων στη διαδικασία λήψης αποφάσεων, μέσ' από εθνικούς, περιφερειακούς και τοπικούς συμβουλευτικούς μηχανισμούς, έχοντας σαν προτεραιότητα την ιδέα της συνεργασίας σε ίση βάση·
- να λάβουν συγκεκριμένα μέτρα για την ενθάρρυνση της εκπαίδευσης των Ρομά/Τσιγγάνων, για να βεβαιώσουν την πλήρη γνώση κι εφαρμογή των δικαιωμάτων τους και τη λειτουργία του νομικού συστήματος·
- να προσέξουν ιδιαίτερα την κατάσταση των γυναικών των Ρομά/Τσιγγάνων, οι οποίες συχνά υπόκεινται σε διπλή διάκριση, σαν γυναίκες και σαν Ρομά/Τσιγγάνες·

- να καταπολεμήσουν σθεναρά όλες τις μορφές σχολικού διαχωρισμού των παιδιών των Ρομά/Τσιγγάνων και να βεβαιώσουν ότι απολαμβάνουν αποτελεσματικά ίση πρόσβαση στην εκπαίδευση·
- να εισαγάγουν στη διδακτέα ύλη όλων των σχολείων πληροφορίες για την ιστορία και τον πολιτισμό των Ρομά/Τσιγγάνων και να παράσχουν προγράμματα εκμάθησης για το αντικείμενο αυτό, στους δασκάλους·
- να υποστηρίξουν τις δραστηριότητες των μη κυβερνητικών οργανισμών, οι οποίοι παίζουν ένα σημαντικό ρόλο στην καταπολέμηση του ρατσισμού και της μισαλλοδοξίας ενάντια στους Ρομά/Τσιγγάνους και ιδιαίτερα οι οποίοι τους παρέχουν την κατάλληλη νομική βοήθεια·
- να ενθαρρύνουν τις οργανώσεις των Ρομά/Τσιγγάνων να παίξουν έναν ενεργό ρόλο, με σκοπό να ενδυναμώσουν την κοινωνία των πολιτών·
- ν' αναπτύξουν μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης για να συντηρήσουν και να ενδυναμώσουν μια ανοιχτή, πλουραλιστική κοινωνία με στόχο μια ειρηνική συνύπαρξη

